

GIẢI PHÁP THÚC ĐẨY VĂN HÓA ỨNG XỬ CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGOẠI NGỮ - ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG NHẪM GÓP PHẦN NÂNG CAO CƠ HỘI THÍCH NGHI VÀ HỢP TÁC TRONG XU THẾ HỘI NHẬP QUỐC TẾ

SOLUTIONS TO PROMOTE BEHAVIORAL CULTURE FOR STUDENTS AT THE UNIVERSITY OF DANANG - UNIVERSITY OF FOREIGN LANGUAGES STUDIES WITH THE AIM OF ENHANCING ADAPTATION AND COOPERATION OPPORTUNITIES IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL INTEGRATION

Võ Thị Mỹ Linh^{1*}, Võ Thị Thu Sương²

¹Trường Đại học Ngoại ngữ - Đại học Đà Nẵng, Việt Nam

²Trung tâm Giáo dục Quốc phòng - An ninh và Thể thao - Đại học Đà Nẵng, Việt Nam

*Tác giả liên hệ / Corresponding author: vtmylinh1997@gmail.com

(Nhận bài / Received: 10/6/2025; Sửa bài / Revised: 13/7/2025; Chấp nhận đăng / Accepted: 11/8/2025)

DOI: 10.31130/ud-jst.2025.23(8B).414

Tóm tắt - Văn hóa ứng xử giữ vai trò quan trọng trong việc xây dựng môi trường học tập tích cực, góp phần phát triển toàn diện cho sinh viên cả về chuyên môn lẫn đạo đức nghề nghiệp. Trong xu thế hội nhập quốc tế và hợp tác sâu rộng giữa Nhà trường và Doanh nghiệp, việc rèn luyện văn hóa ứng xử càng trở nên cần thiết, giúp sinh viên thích nghi nhanh chóng và hợp tác hiệu quả trong môi trường làm việc chuyên nghiệp, đa văn hóa. Trường Đại học Ngoại ngữ - Đại học Đà Nẵng (ĐHNH - ĐHDN) với triết lý giáo dục “Nhân văn, Sáng tạo, Thích ứng” chú trọng bồi dưỡng phẩm chất và kỹ năng toàn diện cho người học. Thông qua hoạt động học thuật và ngoại khóa, Nhà trường tạo nhiều cơ hội để sinh viên rèn luyện thái độ và hành vi phù hợp. Tuy nhiên, thực tế vẫn còn một bộ phận sinh viên chưa ý thức đầy đủ về văn hóa ứng xử trong học tập và giao tiếp, do đó cần có giải pháp thiết thực nhằm nâng cao năng lực hội nhập.

Abstract - Behavioral culture plays an important role in building a positive learning environment, contributing to students' comprehensive development in both expertise and professional ethics. In the context of international integration and closer cooperation between universities and businesses, cultivating behavioral culture has become increasingly essential, helping students adapt quickly and collaborate effectively in professional, multicultural workplaces. The University of Danang - University of Foreign Language Studies (UFLS-UD), with its educational philosophy of “Humanity, Creativity, Adaptability”, emphasizes nurturing learners' well-rounded qualities and skills. Through academic and extracurricular activities, the university creates many opportunities for students to develop appropriate attitudes and behaviors. However, in reality, there are still a number of students who are not fully aware of cultural behavior in learning and communication, so practical solutions are needed to improve integration capacity.

Từ khóa - Giải pháp thúc đẩy; văn hóa ứng xử; sinh viên Trường Đại học Ngoại ngữ - Đại học Đà Nẵng; xu thế hội nhập quốc tế

Key words - Solutions to promote; behavioral culture; UD - UFLS's Student; international integration contexts.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế diễn ra mạnh mẽ, yêu cầu về năng lực thích nghi và khả năng hợp tác hiệu quả trong môi trường làm việc đa văn hóa ngày càng trở nên cấp thiết đối với sinh viên – những nguồn nhân lực tương lai. Không chỉ dừng lại ở kiến thức chuyên môn, sinh viên cần được trang bị đầy đủ các kỹ năng mềm, đặc biệt là kỹ năng ứng xử phù hợp với chuẩn mực xã hội và môi trường làm việc chuyên nghiệp. Văn hóa ứng xử vì vậy đóng vai trò quan trọng trong việc hình thành thái độ, hành vi và phong cách giao tiếp của sinh viên, tạo nền tảng cho việc xây dựng hình ảnh cá nhân và nâng cao cơ hội hợp tác với các doanh nghiệp trong nước và quốc tế. Trường Đại học Ngoại ngữ - Đại học Đà Nẵng (ĐHNH - ĐHDN) là một trong các cơ sở giáo dục trọng điểm của khu vực miền Trung - Tây Nguyên, sứ mệnh của Nhà trường không

chỉ đóng vai trò quan trọng trong việc đào tạo chuyên môn ngoại ngữ cho sinh viên mà còn góp phần giảng dạy các kỹ năng sống cần thiết để sinh viên phát triển toàn diện, trong đó có kỹ năng ứng xử. Với triết lý giáo dục “Nhân văn, Sáng tạo, Thích ứng”, Nhà trường đã và đang tích cực triển khai các hoạt động học thuật, ngoại khóa nhằm rèn luyện văn hóa ứng xử cho sinh viên, góp phần xây dựng môi trường học đường văn minh và chuyên nghiệp. Tuy nhiên, thực tế cho thấy vẫn còn một bộ phận sinh viên chưa nhận thức đầy đủ về tầm quan trọng của văn hóa ứng xử trong học tập và trong tương tác xã hội, đặc biệt là trên các nền tảng trực tuyến. Những hành vi lệch chuẩn trong giao tiếp có thể ảnh hưởng tiêu cực đến hình ảnh sinh viên, làm giảm uy tín của Nhà trường, đồng thời gây khó khăn cho sinh viên khi bước vào môi trường doanh nghiệp quốc tế, nơi đòi hỏi thái độ ứng xử chuyên nghiệp và sự linh hoạt trong

¹ The University of Danang - University of Foreign Language Studies, Vietnam (Vo Thi My Linh)

² The University of Danang - Center of National Defense – Security Education and Sports, Vietnam (Vo Thi Thu Suong)

giao tiếp liên văn hóa. Từ những vấn đề trên, việc phân tích các thực trạng và đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao văn hóa ứng xử cho sinh viên Trường ĐHN - ĐHDN là điều cần thiết và cấp bách. Bài viết tập trung phân tích thực trạng, từ đó đưa ra các giải pháp thiết thực nhằm góp phần nâng cao năng lực thích nghi và hợp tác của sinh viên trong xu thế hội nhập quốc tế.

2. Nội dung

2.1. Khái niệm văn hóa

Văn hóa là một phạm trù rộng lớn, có nội hàm phong phú và chịu sự chi phối của nhiều yếu tố lịch sử, xã hội và địa lý. Theo từ điển Tiếng Việt, văn hóa được định nghĩa là tổng thể những giá trị vật chất và tinh thần mà con người sáng tạo ra trong suốt quá trình phát triển lịch sử. Những giá trị này không chỉ bao gồm các sản phẩm vật chất như công trình kiến trúc, nghệ thuật, mà còn bao hàm các yếu tố tinh thần như tư tưởng, phong tục, tập quán, tín ngưỡng và các biểu hiện văn hóa khác. Theo [1] có nhận định: “Ý nghĩa lớn của văn hóa mỗi người một phần thể hiện ở quan hệ “tâm- thân” phản ánh nội tâm phát tiết ra ngoài từ vẻ mặt, dáng đi, điệu bộ, phong thái... biểu hiện ra cách cư xử, ăn nói, thường gọi là người “hào hoa, phong nhã”, và như người xưa rất coi trọng văn hóa vẫn thường dạy “*học ăn, học nói, học gói, học mở*”. [2] “*Văn hóa là một hệ thống hữu cơ các giá trị vật chất và tinh thần do con người sáng tạo và tích lũy qua quá trình hoạt động thực tiễn, trong sự tương tác giữa con người với môi trường tự nhiên và xã hội. Văn hóa ứng xử là một phần quan trọng trong tổng thể văn hóa của mỗi xã hội, phản ánh những quy tắc, chuẩn mực và giá trị mà con người áp dụng trong các mối quan hệ xã hội*”. Từ góc nhìn chức năng xã hội, [3] văn hóa như một hệ thống các phương thức mà con người sử dụng để thích nghi và điều chỉnh mối quan hệ với môi trường sống. Ông cho rằng, mọi yếu tố văn hóa đều mang tính thích nghi, phản ánh cách một cộng đồng phản ứng, điều chỉnh để tồn tại và phát triển trong điều kiện lịch sử - xã hội cụ thể. Theo ông, việc nghiên cứu văn hóa cần đặt trong mối quan hệ với môi trường tự nhiên, điều kiện xã hội và đặc điểm dân tộc.

Từ những quan niệm trên, có thể thấy, văn hóa là một khái niệm rộng lớn, đa chiều và mang tính động, phản ánh không chỉ các sản phẩm vật chất và tinh thần do con người sáng tạo ra trong lịch sử mà còn bao hàm các hệ giá trị, chuẩn mực ứng xử, lối sống và cách con người tương tác với môi trường xã hội. Việc tiếp cận văn hóa từ nhiều góc độ lý thuyết góp phần hình thành nền tảng vững chắc cho việc nghiên cứu các hiện tượng văn hóa cụ thể trong thực tiễn – trong đó, văn hóa ứng xử là một biểu hiện tiêu biểu, có ý nghĩa thiết thực trong giáo dục, đặc biệt đối với đối tượng sinh viên trong bối cảnh hội nhập quốc tế.

2.2. Khái niệm văn hóa ứng xử và biểu hiện của văn hóa ứng xử

Văn hóa ứng xử là yếu tố quan trọng trong văn hóa xã hội, thể hiện qua cách con người giao tiếp và điều chỉnh hành vi trong các mối quan hệ. Trong môi trường đại học, văn hóa ứng xử giúp sinh viên hình thành nhân cách, lối sống và khả năng hòa nhập, được thể hiện qua giao tiếp, hoạt động học tập, ngoại khóa, môi trường mạng và cộng đồng.

Theo [4] trong *Văn hóa ứng xử Việt Nam hiện nay*, văn hóa ứng xử có thể được hiểu là một hệ thống các khuôn mẫu hành vi thể hiện thông qua thái độ và kỹ năng ứng xử của cá nhân và cộng đồng trong mối quan hệ với môi trường tự nhiên, xã hội và chính bản thân mình. Những khuôn mẫu này được hình thành và duy trì trên cơ sở các chuẩn mực văn hóa – xã hội nhất định, góp phần bảo tồn và phát triển cuộc sống cá nhân cũng như cộng đồng theo hướng nhân văn và giàu tính người.

Cùng quan điểm đó, [1] nhấn mạnh rằng, văn hóa ứng xử thể hiện trong lối sống, nếp sống, cách suy nghĩ và hành vi giao tiếp của con người đối với bản thân, với người khác, trong công việc cũng như trong môi trường giáo dục hằng ngày. Quan điểm này cho thấy, văn hóa ứng xử không chỉ là biểu hiện cá nhân mà còn là sự kết nối giữa cá nhân và tập thể, giữa giá trị truyền thống và yêu cầu hiện đại.

Từ góc độ của doanh nghiệp, [5] nhấn mạnh rằng, văn hóa ứng xử bao gồm quan hệ giữa các cấp trong tổ chức, giữa đồng nghiệp với nhau và cách tiếp cận công việc dựa trên những giá trị cốt lõi của doanh nghiệp.

Theo [6] “Văn hóa ứng xử là tập hợp các thái độ và hành vi được xác định rõ ràng nhằm xử lý các mối quan hệ giữa con người, dựa trên những nguyên tắc pháp lý và đạo lý, với mục tiêu đẩy nhanh sự phát triển của cộng đồng và xã hội”.

Theo [7], văn hóa ứng xử trong môi trường học đường thể hiện thông qua những ứng xử, giao tiếp giữa sinh viên và giáo viên và giữa sinh viên với sinh viên... cụ thể là văn hóa chào hỏi, thái độ học tập trên lớp, mối quan hệ ứng xử giữa sinh viên với nhau trong môi trường học tập.

Theo [8] cho rằng văn hóa ứng xử là tập hợp những nếp sống, khuôn mẫu và chuẩn mực hành vi trong các mối quan hệ xã hội. Những biểu hiện này thể hiện qua lời nói, hành vi, tâm lý, và được hình thành trong quá trình sống, phát triển và hội nhập xã hội. Khi đã được xã hội chấp nhận, chúng trở thành chuẩn mực được cá nhân và cộng đồng tuân thủ, góp phần xây dựng bản sắc văn hóa dân tộc trong thời đại hiện nay.

Theo tác giả, *văn hóa ứng xử không chỉ là kết quả của quá trình giáo dục và rèn luyện cá nhân, mà còn là sự phản ánh trực tiếp các giá trị truyền thống, đạo đức và pháp lý được xã hội xây dựng, chấp nhận và duy trì qua các thế hệ. Những hành vi ứng xử đúng mực không chỉ thể hiện tư cách cá nhân mà còn góp phần quan trọng vào việc xây dựng hình ảnh của một cộng đồng văn minh, có kỷ cương và mang đậm bản sắc văn hóa dân tộc. Điều này càng trở nên cấp thiết trong bối cảnh hội nhập quốc tế hiện nay, khi mỗi cá nhân – đặc biệt là sinh viên – đều được xem là đại diện cho hình ảnh con người và văn hóa Việt Nam trong giao tiếp toàn cầu.*

2.3. Thực trạng văn hóa ứng xử trong học đường hiện nay của sinh viên Trường ĐHN - ĐHDN

Tác giả sử dụng phương pháp phân tích – tổng hợp tài liệu làm phương pháp nghiên cứu chính. Nguồn tư liệu được khai thác từ sách chuyên khảo, bài báo khoa học, luận văn, văn bản quy phạm pháp luật, các tài liệu từ cổng thông tin chính thống của ngành giáo dục và các văn bản quy phạm nội bộ của Nhà trường. Thông qua việc hệ thống hóa

cơ sở lý luận, đối chiếu các quan điểm học thuật và phân tích chính sách hiện hành, nghiên cứu hướng đến đề xuất các giải pháp nhằm thúc đẩy văn hóa ứng xử cho sinh viên, góp phần nâng cao khả năng thích nghi và hợp tác trong bối cảnh hội nhập quốc tế.

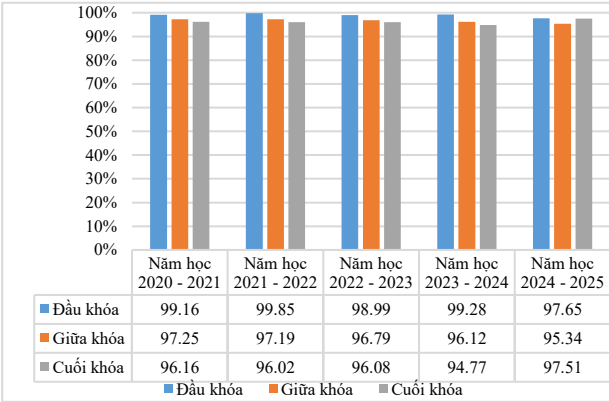
Trên cơ sở đó, để hiểu rõ hơn bối cảnh và những yếu tố ảnh hưởng đến hành vi ứng xử của sinh viên hiện nay cần xem xét đặc điểm thể hệ sinh viên trong môi trường xã hội hiện đại. Sinh viên ngày nay, phần lớn là thanh niên từ nhiều vùng miền, tập trung về các thành phố lớn để học tập và sinh sống trong bối cảnh công nghệ thông tin và mạng xã hội phát triển mạnh mẽ. Họ bắt đầu cuộc sống tự lập, rời xa sự chăm sóc của gia đình, từ đó hình thành kỹ năng sống và thói quen tự chủ. Tuy nhạy bén với các xu hướng mới của xã hội, sinh viên vẫn còn hạn chế trong tư duy phân biện và chọn lọc thông tin.

Thực trạng văn hóa ứng xử trong học đường của sinh viên Trường ĐHNN - ĐHDN hiện nay có những bước tiến đáng khích lệ nhưng cũng đang đối mặt với không ít thách thức. Trong những năm gần đây, các trường đại học, đặc biệt là Trường ĐHNN - ĐHDN, đã chú trọng rất nhiều vào công tác giáo dục văn hóa ứng xử cho sinh viên thông qua các chương trình học thuật, các hoạt động ngoại khóa, và các buổi sinh hoạt chuyên đề. Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà trường nhận thức rõ vị trí và tầm quan trọng của văn hóa ứng xử trong nhà trường đối với cán bộ, giảng viên và sinh viên. Nhà trường đã tổ chức triển khai các văn bản do cấp trên phát động có liên quan đến văn hóa học đường, cụ thể như sau: Quyết định số 1299/QĐ-TTg ngày 03/10/2018 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Xây dựng văn hóa ứng xử trong trường học giai đoạn 2018 - 2025”; Chỉ thị số 08/CT-TTg ngày 01/6/2022 của Thủ tướng Chính phủ về việc tăng cường triển khai công tác xây dựng văn hóa học đường; Quyết định số 2214/QĐ-TTg ngày 28/12/2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình thực hiện Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” giai đoạn 2021 - 2026; Quyết định số 1895/QĐ-TTg ngày 11/11/2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình “Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống và khơi dậy khát vọng cống hiến cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng giai đoạn 2021 - 2030”; Kế hoạch số 103/KH-CDN ngày 02/4/2019 của Công đoàn Giáo dục Việt Nam triển khai nâng cao năng lực ứng xử sư phạm, đạo đức nhà giáo, người lao động đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới và Quyết định số 1879/QĐ-ĐHNN ngày 04/6/2025 của Trường ĐHNN - ĐHDN về việc ban hành quy định về quy tắc ứng xử của người học.

Các văn bản chỉ đạo đã được hiện thực hóa thông qua các chương trình, hội thảo và hoạt động ngoại khóa thiết thực nhằm nâng cao nhận thức về văn hóa ứng xử trong môi trường học đường. Nhà trường đã chỉ đạo phối hợp giữa các Phòng chức năng, Trung tâm với Công đoàn, Đoàn thanh niên, Hội Sinh viên trong việc tuyên truyền, phổ biến rộng rãi đến cán bộ, giảng viên, người lao động, đoàn viên và sinh viên trong toàn trường về các quy tắc ứng xử, quy chế làm việc của cơ quan đơn vị, trong đó yêu cầu công đoàn phải thường xuyên vận động cán bộ, đoàn viên và người lao động nhất là cán bộ, đoàn viên là cán bộ, giảng

viên, viên chức, người lao động trong trường học phối hợp trong việc xây dựng văn hóa ứng xử cho sinh viên và gương mẫu thực hiện ứng xử tại cơ quan, đơn vị, tổ chức và tại gia đình, cộng đồng, xã hội. Đặc biệt, Phòng Công tác Sinh viên, Đoàn thanh niên, Hội Sinh viên đã làm tốt vai trò cầu nối trong việc triển khai các hoạt động giáo dục về văn hóa ứng xử trong sinh viên.

Ngoài ra, Nhà trường cũng đã tích cực tổ chức các hoạt động ngoại khóa, giáo dục về lịch sử, văn hóa và đạo đức nhằm giúp sinh viên không chỉ học tập mà còn phát triển toàn diện về nhân cách. Các chương trình như “Ngày hội Tân sinh viên”, “Tuần Sinh hoạt Công dân - Sinh viên” hay các cuộc thi tìm hiểu về lịch sử, văn hóa, truyền thống của trường và đất nước đã thu hút sự tham gia đông đảo của sinh viên, giúp sinh viên vừa học hỏi, vừa rèn luyện kỹ năng ứng xử văn minh trong xã hội. Những hoạt động này không chỉ củng cố giá trị truyền thống mà còn giúp sinh viên hiểu rõ hơn về trách nhiệm và vai trò của mình đối với cộng đồng. Đặc biệt, việc phát động tham gia những cuộc thi trực tuyến, các hoạt động thể hiện tinh thần yêu nước như “Tuổi trẻ học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, Tổ chức tham gia các cuộc thi tìm hiểu về thân thể, sự nghiệp, vai trò của các danh nhân văn hóa, lịch sử địa phương, Chủ tịch Hồ Chí Minh; Tuần lễ chiếu phim chủ đề cách mạng nhân dịp 70 năm chiến thắng Điện Biên Phủ (07/05/2024): Tháng năm lịch sử. Kỉ niệm 49 năm giải phóng Thành phố Đà Nẵng (29/3/1975 - 29/3/2024) hay các chuyến tham quan, tìm hiểu các di tích lịch sử văn hóa Bảo tàng Chămpa, Bảo tàng Đà Nẵng; thăm các mẹ Việt Nam Anh Hùng; viếng các nghĩa trang liệt sĩ không chỉ giúp sinh viên phát triển nhận thức về văn hóa, lịch sử mà còn gắn kết họ với cộng đồng và truyền thống dân tộc.

Hình 1. Bảng thống kê tỷ lệ phần trăm sinh viên tham gia Tuần Sinh hoạt Công dân - Sinh viên đạt yêu cầu từ năm 2020 đến năm 2025

Trong thực tế, một số hoạt động giáo dục định kỳ trong nhà trường đã và đang góp phần quan trọng vào việc hình thành ý thức và thói quen văn hóa ứng xử cho sinh viên. Tiêu biểu trong số đó là Tuần sinh hoạt công dân – sinh viên đầu năm học. Biểu đồ thống kê tỷ lệ phần trăm sinh viên tham gia Tuần sinh hoạt công dân – sinh viên trong 05 năm học gần nhất cho thấy, tỷ lệ tham gia luôn duy trì ở mức cao, dao động từ khoảng 94% đến gần 100% ở cả ba nhóm sinh viên đầu khóa, giữa khóa và cuối khóa. Theo các báo cáo [9] - [13] cho thấy, mức độ quan tâm và ý thức

tham gia của sinh viên vào các hoạt động mang tính giáo dục và định hướng ngày càng tăng. Đặc biệt, sinh viên đầu khóa luôn có tỷ lệ tham gia gần như tuyệt đối, phản ánh rõ nhu cầu tiếp cận môi trường học tập mới và sự sẵn sàng hội nhập. Đây là một tín hiệu tích cực cho thấy sinh viên nhận thức ngày càng rõ vai trò của văn hóa ứng xử và năng lực thích nghi trong bối cảnh hội nhập quốc tế. Do đó, có thể khẳng định rằng, việc tổ chức hiệu quả Tuần sinh hoạt công dân – sinh viên không chỉ góp phần nâng cao ý thức trách nhiệm công dân mà còn tạo nền tảng vững chắc để triển khai các giải pháp thúc đẩy văn hóa ứng xử cho sinh viên, từ đó nâng cao cơ hội hợp tác và hội nhập sâu rộng với môi trường học thuật và xã hội toàn cầu.

Bên cạnh đó, sự phát triển mạnh mẽ của mạng xã hội và các nền tảng học trực tuyến đã mang đến không gian mới để sinh viên thể hiện văn hóa ứng xử trong môi trường học đường. Nhà trường cũng đã chú trọng đến việc phát triển các nền tảng số để giúp sinh viên giao tiếp hiệu quả mà còn tạo cơ hội để họ thể hiện khả năng kết nối, chia sẻ thông tin và học hỏi từ cộng đồng. Với sự lan tỏa của công nghệ, sinh viên có thể tham gia vào các hoạt động học tập, trao đổi kiến thức, tham gia các chương trình học tập trực tuyến một cách dễ dàng và hiệu quả. Đáng chú ý, kết quả từ các khảo sát sự hài lòng của sinh viên ở cuối mỗi kỳ học cũng cho thấy xu hướng tích cực trong việc sinh viên đánh giá cao vai trò của nền tảng số trong hỗ trợ học tập và giao tiếp.

Mặc dù đã có nhiều nỗ lực trong việc nâng cao văn hóa ứng xử trong học đường, nhưng thực tế vẫn còn một số vấn đề cần được khắc phục. Một trong những thách thức lớn nhất hiện nay là sự thiếu kiến thức và nhận thức đầy đủ của một bộ phận sinh viên về tầm quan trọng của văn hóa ứng xử, đặc biệt là trong các tình huống giao tiếp online. Mạng xã hội, mặc dù mang lại nhiều cơ hội để giao tiếp và học hỏi, nhưng cũng tiềm ẩn nguy cơ gia tăng các hành vi thiếu văn minh, như việc bình luận khiếm nhã, lan truyền thông tin sai lệch, hay thậm chí là bạo lực mạng. Một số sinh viên thiếu kỹ năng quản lý hành vi trực tuyến, dẫn đến những ảnh hưởng tiêu cực đến uy tín cá nhân và môi trường học đường. Bên cạnh đó, mặc dù các hoạt động ngoại khóa và các chương trình giáo dục văn hóa ứng xử đã được tổ chức thường xuyên, song vẫn còn một số sinh viên chưa tham gia đầy đủ hoặc không thực sự chú trọng vào việc học hỏi và phát huy các giá trị văn hóa ứng xử. Những hoạt động này, mặc dù có sức lan tỏa mạnh mẽ, nhưng không phải lúc nào cũng tạo được sự hấp dẫn đối với tất cả sinh viên, đặc biệt là đối với những nhóm sinh viên không có sự chủ động trong việc tham gia các hoạt động ngoài giờ. Ngoài ra, việc triển khai các văn bản chỉ đạo liên quan đến văn hóa ứng xử trong học đường đôi khi vẫn chưa đạt hiệu quả tối ưu. Mặc dù các chương trình đã được tổ chức và phổ biến rộng rãi, nhưng thiếu các hình thức giám sát và đánh giá cụ thể, khiến cho một số hoạt động chưa được thực hiện đều đặn và đầy đủ, chưa thực sự đi vào chiều sâu trong nhận thức của sinh viên.

Tóm lại, dù đã có những bước tiến đáng kể, nhưng thực trạng văn hóa ứng xử trong học đường hiện nay vẫn cần sự nỗ lực từ nhiều phía, đặc biệt là việc nâng cao nhận thức, cải thiện kỹ năng giao tiếp và ứng xử, đồng thời tăng cường

các hình thức quản lý, giám sát hiệu quả trong việc triển khai các hoạt động giáo dục về văn hóa ứng xử cho sinh viên.

2.4. Một số giải pháp thúc đẩy văn hóa ứng xử cho sinh viên Trường ĐHNH - ĐHĐN góp phần nâng cao cơ hội thích nghi và hợp tác trong xu thế hội nhập quốc tế

Để nâng cao hiệu quả giáo dục văn hóa ứng xử trong sinh viên, cần có những giải pháp đồng bộ và cụ thể nhằm xây dựng một môi trường học tập tích cực và lành mạnh. Trên cơ sở các thực tiễn hiện tại, cần thiết phải triển khai một số giải pháp để giúp sinh viên Trường ĐHNH - ĐHĐN phát huy tối đa các giá trị văn hóa ứng xử, góp phần xây dựng môi trường học đường tích cực.

Một là, tăng cường giáo dục nhận thức về văn hóa ứng xử

Sinh viên đóng vai trò quan trọng trong việc xây dựng môi trường học đường văn minh. Mỗi cá nhân cần tự giác rèn luyện và lan tỏa văn hóa ứng xử tích cực trong cộng đồng. Các câu lạc bộ, đội nhóm, và phong trào sinh viên là môi trường thuận lợi để phát triển kỹ năng giao tiếp và thói quen ứng xử chuẩn mực. Bên cạnh đó, sự phối hợp giữa Nhà trường và doanh nghiệp thông qua các chương trình thực tập, hội thảo, diễn đàn... cũng giúp sinh viên rèn luyện kỹ năng giao tiếp chuyên nghiệp, đáp ứng yêu cầu thực tiễn. Hơn thế nữa, Nhà trường cần đa dạng hóa các hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử, như hội thảo, tọa đàm, hoặc lồng ghép các chuyên đề kỹ năng mềm trong chương trình học và hoạt động ngoại khóa. Đặc biệt, các chủ đề như “Văn hóa ứng xử trực tuyến” hay “Kỹ năng giao tiếp hiệu quả” cần được chú trọng nhằm nâng cao nhận thức và kỹ năng thực hành cho sinh viên. Việc trang bị đầy đủ kiến thức và kỹ năng về văn hóa ứng xử không chỉ giúp sinh viên phát triển toàn diện mà còn là hành trang thiết yếu để thích nghi và làm việc hiệu quả trong môi trường doanh nghiệp đa văn hóa.

Hai là, tích cực hóa vai trò của cán bộ, giảng viên, người lao động của Nhà trường trong việc nêu gương

Cán bộ, giảng viên, người lao động trong Nhà trường không chỉ góp phần xây dựng môi trường học tập và rèn luyện chuyên nghiệp, mà còn đóng vai trò quan trọng trong việc định hướng, nêu gương và dẫn dắt sinh viên. Giảng viên là những người trực tiếp truyền đạt tri thức, hướng dẫn nghiên cứu khoa học và khơi dậy tinh thần học hỏi, sáng tạo ở sinh viên. Trong khi đó, cán bộ và người lao động trong Nhà trường đảm nhiệm nhiều vai trò khác nhau, từ quản lý, hỗ trợ đến tạo điều kiện thuận lợi để sinh viên có môi trường học tập, sinh hoạt lành mạnh. Nhận thức rõ được vai trò của đội ngũ này, Nhà trường cần chủ động tổ chức các chương trình tập huấn dành riêng cho cán bộ, giảng viên, người lao động trang bị cho họ những kiến thức và kỹ năng cần thiết về văn hóa ứng xử chuyên nghiệp. Các buổi tập huấn này nên tập trung vào các tình huống thực tế thường gặp, chẳng hạn như cách xử lý mâu thuẫn với sinh viên, cách phản hồi những ý kiến trái chiều một cách lịch sự và hiệu quả, hoặc cách xây dựng mối quan hệ tôn trọng và hợp tác trong môi trường học đường. Hơn thế nữa, cán bộ, giảng viên, người lao động cần thực hành “*lời nói đi đôi với hành động*” để tạo sự nhất quán và thuyết phục. Những hành động cụ thể như đến lớp đúng giờ, công bằng

trong đánh giá, sẵn sàng lắng nghe ý kiến của sinh viên hay thể hiện thái độ hòa nhã trong các hoạt động hành chính sẽ tạo nên những tác động tích cực, làm lan tỏa các giá trị văn hóa tốt đẹp đến sinh viên. Trong các tình huống thực tế, ví dụ như khi xử lý mâu thuẫn trong lớp học, việc giảng viên giữ thái độ bình tĩnh, lý trí và tôn trọng ý kiến của tất cả các bên không chỉ giúp giải quyết vấn đề mà còn trở thành bài học sống động cho sinh viên về cách giao tiếp và xử lý tình huống. Tương tự, cán bộ Nhà trường, thông qua cách ứng xử chuyên nghiệp và tận tâm, có thể giúp sinh viên hiểu được giá trị của sự tôn trọng và trách nhiệm trong các mối quan hệ.

Ba là, đẩy mạnh hoạt động ngoại khóa và kết nối cộng đồng

Hoạt động ngoại khóa và các chương trình kết nối cộng đồng đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao văn hóa ứng xử của sinh viên, bởi đây là môi trường thực tiễn giúp các em phát triển kỹ năng giao tiếp, hiểu biết văn hóa và trách nhiệm xã hội. Nhà trường cần tổ chức nhiều hoạt động sáng tạo, gắn liền với các giá trị truyền thống, lịch sử, và văn hóa địa phương, tạo cơ hội để sinh viên vừa học hỏi vừa trải nghiệm. Các chương trình tham quan bảo tàng, di tích lịch sử không chỉ giúp sinh viên mở rộng kiến thức mà còn rèn luyện thái độ ứng xử nơi công cộng, từ việc lắng nghe hướng dẫn đến cách thể hiện sự tôn trọng không gian chung. Ngoài ra, tham gia các hoạt động tình nguyện tại cộng đồng, như hỗ trợ trẻ em, người già hay góp phần cải thiện môi trường sống, giúp sinh viên không chỉ xây dựng tinh thần trách nhiệm mà còn học cách hợp tác và hòa nhập xã hội. Đặc biệt, các buổi giao lưu văn hóa giữa sinh viên Việt Nam và quốc tế là cơ hội quý giá để các em trải nghiệm sự đa dạng văn hóa, qua đó nâng cao tư duy cởi mở và tôn trọng sự khác biệt. Bên cạnh đó, các hội thảo chuyên đề hoặc hoạt động nhóm mang tính giáo dục cao cũng nên được lồng ghép nhằm trang bị cho sinh viên kỹ năng xử lý tình huống thực tế, từ những mâu thuẫn nhỏ đến các thách thức trong giao tiếp. Thông qua những trải nghiệm này, sinh viên không chỉ rèn luyện được kỹ năng ứng xử mà còn nâng cao ý thức về vai trò của bản thân đối với cộng đồng và xã hội, góp phần xây dựng hình ảnh một thế hệ trẻ văn minh, sẵn sàng hội nhập quốc tế.

Bốn là, coi sinh viên là chủ thể trong việc xây dựng hệ thống giám sát và khích lệ văn hóa ứng xử

Để thúc đẩy văn hóa ứng xử trong môi trường giáo dục một cách hiệu quả, cần coi sinh viên không chỉ là đối tượng được giáo dục mà còn là chủ thể tham gia trực tiếp vào quá trình xây dựng, giám sát và lan tỏa các giá trị ứng xử văn minh. Sinh viên cần được tạo điều kiện để các em được tham gia góp ý xây dựng quy tắc ứng xử, phản ánh những hành vi chưa phù hợp, đề xuất sáng kiến cải thiện môi trường học đường, và tham gia vào các hoạt động khen thưởng, giám sát liên quan đến văn hóa học đường. Khi được tạo cơ hội đóng vai trò chủ động, sinh viên sẽ cảm thấy có trách nhiệm hơn với hành vi của bản thân, đồng thời trở thành những người lan tỏa tích cực, góp phần hình thành một môi trường học tập văn minh và tôn trọng. Nhà trường cần thiết lập một cơ chế minh bạch, lắng nghe tiếng nói của sinh viên, đồng thời xây dựng các hình thức khen thưởng phù hợp để khuyến khích và

ghi nhận kịp thời những hành vi ứng xử đúng mực, từ đó tạo động lực để văn hóa ứng xử được duy trì và phát triển bền vững.

Năm là, phát huy vai trò của các tổ chức đoàn thể trong công tác giáo dục đạo đức, lối sống, văn hóa ứng xử cho sinh viên

Việc phát huy vai trò của các tổ chức đoàn thể trong công tác giáo dục đạo đức, lối sống, và văn hóa ứng xử cho sinh viên là một nhiệm vụ quan trọng và cần thiết. Trong đó, các tổ chức như Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên và Phòng Công tác Sinh viên đóng vai trò trung tâm trong việc định hướng và lan tỏa các giá trị văn hóa tích cực trong môi trường học đường. Trước hết, Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên là lực lượng tiên phong trong việc tổ chức và thực hiện các chương trình, hoạt động mang tính giáo dục và truyền cảm hứng.

Với vai trò là cầu nối giữa nhà trường và sinh viên, Đoàn Thanh niên cần thường xuyên tổ chức các chiến dịch tuyên truyền về văn hóa ứng xử, các buổi tọa đàm, và các phong trào thi đua hướng đến việc rèn luyện đạo đức, lối sống. Các hoạt động như “Sinh viên 5 tốt”, “Thanh niên tình nguyện” hay các chương trình giao lưu văn hóa không chỉ giúp sinh viên hiểu rõ hơn về tầm quan trọng của văn hóa ứng xử mà còn tạo cơ hội để các em thực hành những kỹ năng giao tiếp và xử lý tình huống trong thực tế.

Hội Sinh viên, với nhiệm vụ đại diện cho tiếng nói và nguyện vọng của sinh viên, đóng vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy ý thức tự giác và trách nhiệm của sinh viên đối với cộng đồng. Hội Sinh viên thường xuyên phối hợp với Đoàn Thanh niên và các đơn vị khác để tổ chức các hoạt động rèn luyện kỹ năng mềm, hội thảo chuyên đề, và các dự án cộng đồng nhằm khơi dậy tinh thần tự giác và ý thức văn hóa. Đặc biệt, Hội Sinh viên còn có thể hỗ trợ xây dựng các câu lạc bộ kỹ năng giao tiếp, đội nhóm hoạt động xã hội, qua đó giúp sinh viên phát triển toàn diện cả về kiến thức lẫn đạo đức.

Phòng Công tác Sinh viên, với vai trò quản lý và định hướng chung, là đơn vị chịu trách nhiệm giám sát và hỗ trợ triển khai các chương trình giáo dục tư tưởng chính trị, văn hóa ứng xử trong trường. Đây là nơi thiết kế và thực hiện các chính sách, quy định liên quan đến đạo đức, lối sống, cũng như tổ chức các khóa học bồi dưỡng về văn hóa giao tiếp và ứng xử. Phòng Công tác Sinh viên không chỉ đóng vai trò điều phối mà còn là nơi ghi nhận và giải quyết các vấn đề liên quan đến hành vi ứng xử chưa phù hợp, đồng thời hỗ trợ sinh viên trong việc hoàn thiện bản thân thông qua các chương trình giáo dục và tư vấn.

Sự phối hợp chặt chẽ giữa Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên, và Phòng Công tác Sinh viên sẽ tạo thành một mạng lưới vững chắc, đồng bộ trong việc lan tỏa các giá trị đạo đức và văn hóa ứng xử đến toàn thể sinh viên. Mỗi tổ chức đều có thế mạnh riêng, và khi cùng chung tay, họ sẽ tạo nên một môi trường giáo dục không chỉ là nơi học tập mà còn là không gian để sinh viên trưởng thành về nhân cách và lối sống. Điều này không chỉ giúp xây dựng một cộng đồng học đường văn minh, đoàn kết mà còn góp phần đào tạo ra những thế hệ trẻ có trách nhiệm và bản lĩnh, sẵn sàng hội nhập với xã hội hiện đại.

3. Kết luận

Từ những giải pháp cụ thể nhằm nâng cao văn hóa ứng xử trong sinh viên Trường ĐHNN - ĐHĐN, có thể thấy rằng việc giáo dục không chỉ là truyền thụ kiến thức mà còn là quá trình xây dựng và phát triển nhân cách toàn diện. Chính vì thế, triết lý “Nhân văn, sáng tạo, thích ứng” mà nhà trường theo đuổi đóng vai trò then chốt trong việc tạo ra môi trường học tập không chỉ chú trọng đến kết quả học thuật mà còn quan tâm đến sự trưởng thành về đạo đức và xã hội của sinh viên.

Trong đó, yếu tố “Nhân văn” thể hiện qua việc nhà trường luôn đặt con người, phẩm hạnh và trách nhiệm xã hội lên hàng đầu, khuyến khích sinh viên phát triển tinh thần đoàn kết, tôn trọng và đồng cảm. “Sáng tạo” thúc đẩy sinh viên không ngừng cải tiến và tìm ra những giải pháp mới mẻ, giúp họ tự tin đối mặt với thử thách trong học tập và công việc. Cuối cùng, “Thích ứng” là khả năng sinh viên phát triển được kỹ năng để vượt qua những thay đổi, hội nhập và đóng góp vào sự phát triển bền vững của xã hội.

Từ đây, có thể thấy việc xây dựng văn hóa ứng xử tốt đẹp là một phần không thể thiếu trong mục tiêu phát triển toàn diện sinh viên. Môi trường học tập tại Trường ĐHNN - ĐHĐN không chỉ là nơi tiếp thu kiến thức mà còn là nơi hình thành nên những thể hệ sinh viên với nhân cách vững vàng, khả năng sáng tạo vượt trội và sự thích ứng linh hoạt trong môi trường xã hội ngày càng phát triển. Quan trọng hơn, văn hóa ứng xử không chỉ dừng lại trong phạm vi học đường mà còn theo chân sinh viên trong suốt chặng đường phát triển của họ, ảnh hưởng trực tiếp đến cách họ xây dựng mối quan hệ, giải quyết vấn đề và đóng góp vào cộng đồng. Một nền giáo dục chỉ thực sự thành công khi tạo ra những con người có trách nhiệm với bản thân, gia đình và xã hội. Do đó, sự đầu tư của nhà trường vào việc giáo dục văn hóa ứng xử là một bước đi chiến lược, góp phần hình thành nên một thể hệ sinh viên không chỉ giỏi chuyên môn mà còn giàu lòng nhân ái, sẵn sàng đối mặt với những thách thức và cống hiến cho sự phát triển chung của đất nước.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] P. M. Hac, “School culture: Concepts and construction through political education”, *Journal of Human Studies*, vol. 2, no. 41, pp. 5–6, 2009. [Online]. Available: <http://thuvienso.bvu.edu.vn/bitstream/TVDHBRVT/8170/1/000000CVv249S22009003.pdf>.
- [2] T. N. Them, *Foundations of Vietnamese Culture: Culture and Vietnamese Culture*, 2nd ed. Ho Chi Minh City: Vietnam Education Publishing House, 1996.
- [3] P. Ngoc, *Vietnamese Culture and New Approaches*. Ho Chi Minh City: Culture and Information Publishing House, 1994.
- [4] N. T. Tuan, *Vietnamese Behavioral Culture Today*. Hanoi: Encyclopedia Publishing House & Hanoi Institute of Culture, 2008.
- [5] P. X. Nam, *Social Sciences: Business Culture*. Hanoi: Social Sciences Publishing House, 1996.
- [6] D. Long, *Psychology and Behavioral Culture*. Ho Chi Minh City: Culture and Information Publishing House, 2008.
- [7] T. T. H. Hanh, “Building behavioral culture for students at the Vietnam National University of Agriculture”, Master’s thesis, Central University of Art Education, Hanoi, 2003.
- [8] C. X. D. Thang and N. T. Duc, “Ho Chi Minh’s behavioral culture – its significance for the current development of Vietnamese culture and people”, *Journal of State Management*, 2024. [Online]. Available: <https://www.quanlynhanuoc.vn/2024/03/21/van-hoa-ung-xu-ho-chi-minh-y-nghia-doi-voi-viec-xay-dung-va-phat-trien-van-hoa-con-nguoi-viet-nam-hien-nay/> [Accessed July 03, 2025].
- [9] The University of Danang - University of Foreign Language Studies, *Report on the Implementation Results of the Citizen Week Program for Students in the Academic Year 2020–2021*, Report No. 796/BC-ĐHNN, Da Nang, 2021.
- [10] The University of Danang - University of Foreign Language Studies, *Report on the Implementation Results of the Citizen Week Program for Students in the Academic Year 2021–2022*, Report No. 831/BC-ĐHNN, Da Nang, 2022.
- [11] The University of Danang - University of Foreign Language Studies, *Report on the Implementation Results of the Citizen Week Program for Students in the Academic Year 2022–2023*, Report No. 965/BC-ĐHNN, Da Nang, 2023.
- [12] The University of Danang - University of Foreign Language Studies, *Report on the Implementation Results of the Citizen Week Program for Students in the Academic Year 2023–2024*, Report No. 1885/BC-ĐHNN, Da Nang, 2024.
- [13] The University of Danang - University of Foreign Language Studies, *Report on the Implementation Results of the Citizen Week Program for Students in the Academic Year 2024–2025*, Report No. 1173/BC-ĐHNN, Da Nang, 2025.